

**SOCIETATEA DE ȘTIINȚE ISTORICE
DIN ROMÂNIA**

**STUDII ȘI ARTICOLE
DE ISTORIE
LXXXVII**

2020

CUPRINS

I. DE LA RĂZBOI LA PACE LA FINELE PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (1918-1923)

Bogdan TEODORESCU: <i>Ioan Berberianu și periodicul „Liberalul Constanței”</i>	7
Maria Cristina ILINCUȚA: <i>Comemorarea eroilor din Comarnic (Prahova): instituții, actori, practici (1920-1947)</i>	31
Ion BUNESCU: <i>Intermarium, federalism și cooperare între 1918-1922</i>	47
Marian CURCULESCU: <i>Atitudini, speranțe, împliniri și decepții în rândul țărănimii din România la începutul perioadei interbelice (1918-1921)</i>	67

II. SURSE NOI ÎN CERCETAREA ISTORICĂ

Edith-Adriana UNCU: <i>Inscripțiile în limba greacă din cimitirul maritim din orașul Sulina: o sursă insuficient exploatată pentru investigarea comunității elene locale</i>	96
Emil BOBOESCU, Ana-Cristina IRIAN, Nicolae MACOVEI: <i>Cutiile Lumière din București – o serie fotografică și o cursă automobilistică de la începutul secolului al XX-lea</i>	127
Valentin MAIER: <i>Fondul arhivistic Academia de Studii Economice (anii 1950)</i>	161

III. ISTORIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Mihai VLĂDUȚ: <i>Evoluția studiilor românești de astronomie și geodezie la Iași și București în secolul XIX</i>	168
---	-----

IV. DIDACTICĂ ȘI MANAGEMENT EDUCAȚIONAL ÎN PREDAREA ȘI ÎNVĂȚAREA ISTORIEI. ANALIZE ȘI OPINII

Ana PREDA-TUDOR: <i>Dosar metodic – Primul Război Mondial</i>	189
Florina BĂȚĂGUI, Răzvan BĂȚĂGUI: <i>Revoluția din 1989 – Metode de predare-învățare în școală și în afara ei</i>	208
Alina Ramona ȚICU: <i>Instruirea asistată de calculator I.A.C.), tehnologie auxiliară a procesului instructiv-educativ la disciplina istorie – între teorie și practică</i>	215

V. MISCELLANEA

<i>Statutul Societății de Științe Istorice din România</i>	228
<i>Conducerea Societății de Științe Istorice din România (2019-2023)</i>	237

VI. RECENZII

Victor NEUMANN, <i>Istoria evreilor din România</i> , București, Hasefer, 2018 (Iuliana Galeș)	238
LORD KINROSS, <i>Istoria Imperiului Otoman. Mărirea și decăderea Imperiului Turc</i> , București, Orizonturi, 2019 (Ovidiu Raetchi)	240
Steven PINKER, <i>Iluminismul azi. Argumente în favoarea rațiunii, științei, umanismului și progresului</i> , Cluj-Napoca, ASCR, 2019 (Cristian Verziu)	244
Marius TURDA, Maria Sophia QUINE, <i>Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump</i> , Iași, Polirom, 2019 (Alexandra Fulgeanu)	247
Orlando FIGES, <i>Crimeea. Ultima cruciadă</i> , Iași, Polirom, 2019 (Mihaela Florea Constantinescu)	250
Adi DOHOTARU, <i>Socialiștii. O moștenire (1835-1921)</i> , Chișinău, Cartier, 2019 (Valentin Gheonea)	255
Francesco GUIDA, <i>România în secolul XX</i> , Chișinău, Cartier, 2019 (Florin Vasilică Pascaru)	261
Maria BUCUR, <i>Eroi și victime. România și memoria celor două războaie mondiale</i> , Iași, Polirom, 2019 (Ana-Maria Iosif)	266
Andrei URSU, Roland O. THOMASSON, Mădălion HODOR, <i>Trăgători și mistificatori. Contrarevoluția Securității din Decembrie 1989</i> , Iași, Polirom, 2019 (Iulian Hisom)	269
Dorina ROȘCA, <i>Le grand tournant de la société moldave. «Intellectuels» et capital social dans la transformation post-socialiste</i> , Paris, Presses de l'INALCO, 2019 (Ionuț Marcu)	271
Oana ZAMFIRACHE (coord.), <i>Corupția ucide?</i> , București, Curtea Veche Publishing, 2019 (Elena Gheonea)	274
In memoriam Nichita Adăniloiaie	278
In memoriam Gheorghe Râncu	281
In memoriam Alexandru Barnea	284

CONTENTS

I. FROM WAR TO PEACE AT THE END OF THE FIRST WORLD WAR (1918-1923)

Bogdan TEODORESCU: <i>Ioan Berberianu and the Newspaper „Liberalul Constanței”</i>	7
Maria Cristina ILINCUȚA: <i>The Commemoration of Heroes from Comarnic (1920-1947): Institutions, Actors, Practices</i>	31
Ion BUNESCU: <i>Intermarium, Federalism and Cooperation 1918-1922</i>	47
Marian CURCULESCU: <i>Attitudes, Hopes, Achievements and Dissapointments among the Romanian Peasantry at the beginning of the Interwar Period (1918-1921)</i>	67

II. NEW SOURCES IN HISTORICAL RESEARCH

Edith-Adriana UNCU: <i>Funerary Inscriptions in Greek in the Maritime Cemetery of Sulina: Source of a Multidimensional Investigation of the Local Greek Community</i>	96
Emil BOBOESCU, Ana-Cristina IRIAN, Nicolae MACOVEI: <i>Lumière Boxes in Bucharest – A Series of Photographs and a Car Race at the beginning of the 20th Century</i>	127
Valentin MAIER: <i>The Archive Fund Bucharest University of Economic Studies (1950s)</i>	161

III. HISTORY OF EDUCATION

Mihai VLĂDUȚ: <i>Evolution of Romanian Studies of Astronomy and Geodesy in Iași and Bucharest in the 19th Century</i>	168
---	-----

IV. DIDACTICS AND EDUCATIONAL MANAGEMENT IN TEACHING AND LEARNING HISTORY. ANALYSES AND OPINIONS

Ana PREDA-TUDOR: <i>Methodical Toolbox – The First World War</i>	189
Florina BĂȚĂGUI, Răzvan BĂȚĂGUI: <i>The Romanian Revolution of December 1989: Learning and Teaching Methodes in and out of School</i>	208
Alina Ramona ȚICU: <i>Computer Assisted Learning as Auxiliary Technology Involved in the Process of Learning History – Between Theory and Practice</i>	215

V. MISCELLANEA

<i>Statute of the Societatea de Științe Istorice din România</i>	228
<i>Leadership of the Romanian Society for Historical Sciences (2019-2023)</i>	237

VI. REVIEWS

Victor NEUMANN, <i>Istoria evreilor din România</i> , București, Hasefer, 2018 (Iuliana Galeș)	238
LORD KINROSS, <i>Istoria Imperiului Otoman. Mărirea și decăderea Imperiului Turc</i> , București, Orizonturi, 2019 (Ovidiu Raetchi)	240
Steven PINKER, <i>Iluminismul azi. Argumente în favoarea rațiunii, științei, umanismului și progresului</i> , Cluj-Napoca, ASCR, 2019 (Cristian Verziu)	244
Marius TURDA, Maria Sophia QUINE, <i>Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump</i> , Iași, Polirom, 2019 (Alexandra Fulgeanu)	247
Orlando FIGES, <i>Crimeea. Ultima cruciadă</i> , Iași, Polirom, 2019 (Mihaela Florea Constantinescu)	250
Adi DOHOTARU, <i>Socialiștii. O moștenire (1835-1921)</i> , Chișinău, Cartier, 2019 (Valentin Gheonea)	255
Francesco GUIDA, <i>România în secolul XX</i> , Chișinău, Cartier, 2019 (Florin Vasilică Pascaru)	261
Maria BUCUR, <i>Eroi și victime. România și memoria celor două războaie mondiale</i> , Iași, Polirom, 2019 (Ana-Maria Iosif)	266
Andrei URSU, Roland O. THOMASSON, Mădălion HODOR, <i>Trăgători și mistificatori. Contrarevoluția Securității din Decembrie 1989</i> , Iași, Polirom, 2019 (Iulian Hisom)	269
Dorina ROȘCA, <i>Le grand tournant de la société moldave. «Intellectuels» et capital social dans la transformation post-socialiste</i> , Paris, Presses de l'INALCO, 2019 (Ionuț Marcu)	271
Oana ZAMFIRACHE (coord.), <i>Corupția ucide?</i> , București, Curtea Veche Publishing, 2019 (Elena Gheonea)	274
In memoriam Nichita Adăniloiaie	278
In memoriam Gheorghe Râncu	281
In memoriam Alexandru Barnea	284

IN MEMORIAM GHEORGHE RÂNCU (1956-2020)

La 28 ianuarie 2020 a plecat dintre noi profesorul dr. Gheorghe Râncu, fost director al Colegiului Tehnic Forestier din Câmpina, timp de 27 de ani, istoricul care a lucrat cu abnegație peste 24 de ani la organizarea și conducerea filialei Câmpina a Societății de Științe Istorice din România, militând neobosit pentru dezvoltarea învățământului și a cercetării istorice de calitate.

S-a născut la 26 august 1956 la Buziaș, județul Timiș. După finalizarea cursurilor liceale la Buhuși, județul Bacău, a urmat Facultatea de Istorie – filozofie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași pe care a absolvit-o în anul 1983.

În același an și-a început activitatea didactică la Liceul Forestier din Câmpina, județul Prahova, dedicându-se cu pasiune acestei meserii. Pregătirea de specialitate, dar și consecvența perfecționării didactice l-au propulsat pe un loc merituos la nivel județean și național. A manifestat o atitudine de patriotism adevărat în cadrul ședințelor cercurilor pedagogice de specialitate, bunăoară, la o astfel de activitate desfășurată la o școală din Telega, în anii '80, domnul profesor a interpretat cu multă naturalețe cântecul „Bucovina, plai cu soare!”.

În anul 1998 a obținut titlul de doctor în istorie, cu teza – „Activitatea de jurnalist și diplomat a lui Grigore Gafencu”, sub îndrumarea prof. univ. dr. Emilian Bold de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. În intervalul 1998-2006 a devenit membru în Consiliul consultativ al profesorilor de Istorie din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Prahova, paralel îndrumând și încurajând activitatea tinerilor colegi către o carieră didactică, în calitatea sa de metodist al inspectoratului. Între 2004-2008 a funcționat ca membru în Consiliul Consultativ al directorilor de liceu din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Prahova. După diverse stagii de perfecționare, în intervalul 1999-2004, a fost desemnat de M.E.C. – evaluator de manuale școlare, iar din anul 2012 a devenit membru în Corpul Național de Experți ai M.E.N. (M.E.C.T.S.).

Rezultatele muncii sale la catedră au fost impresionante, demonstrate de premiile obținute cu elevii la olimpiadele și concursurile școlare, dar și prin îndrumarea și pregătirea a peste 400 de elevi pentru facultățile de: istorie, drept, poliție și relații internaționale din țară.

Fiind un om implicat în viața școlii, devine în 1990, director adjunct al Liceului Forestier, iar în intervalul 1996-2017 a îndeplinit funcția de director al instituției menționate. În tot acest interval își dezvoltă aptitudinile și competențele manageriale, prin diverse cursuri de perfecționare și prin absolvirea studiilor masterale – „Management Educațional European” – din cadrul Universității „Petrol și Gaze” din Ploiești. Profesionalismul, capacitatea antreprenorială, implicarea,

arta relaționării, l-au impus drept unul dintre cei mai performanți directori ai județului. A investit timp, răbdare, pricepere, devotament pentru colegi, dar mai ales pentru elevi pentru care era în stare să facă orice sacrificiu, transformând școala pe care a condus-o într-o unitate modernă de profil și așezând-o pe un piedestal în peisajul școlar câmpinean. Baza materială a școlii, dar și perfecționarea cadrelor didactice și a elevilor au fost realizate prin accesarea și implementarea unor proiecte internaționale. Astfel, în intervalul 2004-2008, Colegiul Tehnic Forestier a fost inclus în proiectul „PHARE-VET”, în domeniul tehnologic, atrăgând fonduri europene de milioane de euro. În anii 2008 și 2011, domnul director extinde parteneriatul internațional de consiliere și colaborare în specialitățile silvic și prelucrarea lemnului, cu instituții similare din Modena, Brescia (Italia), Strasbourg (Franța), Salonic (Grecia), Kumanovo (Macedonia), Bonn (Germania) și respectiv din Finlanda. Activitatea managerială l-a implicat, în calitate de președinte, în numeroasele comisii de organizare și evaluare a examenelor de bacalaureat.

A iubit istoria și s-a dovedit a fi un cercetător pasionat și riguros, dovadă stând numeroasele articole, studii, recenzii din revistele de specialitate („Studii și Articole de Istorie”, „ANUAR”, „Cafeneaua literară” etc.) și ziare („Oglinda Câmpinei”, „Evenimentul”, „Partener” etc). Aria subiectelor cercetate a fost vastă, amintim doar câteva: relațiile internaționale din perioada interbelică; fundamentalismul istoric în aria arabo-islamică; istoria calendarului; totalitarismul interbelic; holocaustul românesc în antiteză; stema României din perspectivă heraldică; Timur Lenk-contradictoriul prinț al stepelor; antiteze de psihologie românească; conflictul româno-maghiar din 1919; raporturile româno-sârbești/iugoslave (1918-1920) etc.

Un merit incontestabil l-a avut în organizarea și conducerea Filialei Câmpina a Societății de Științe Istorice din România, în intervalul 1996-2020. În cadrul sedințelor lunare ale acesteia a susținut zeci de comunicări științifice, fiind un exemplu deosebit pentru erudiția și temeinicia cercetărilor sale. Domnia sa a avut meritul de a aduna în cadrul subfilialei de la Câmpina profesori de istorie și geografie, preoți, muzeografi, cercetători, ofițeri ai Asociației „Cultul Eroilor” din Prahova, intelectuali ai municipiului.

În mai 2009, domnul profesor dr. Gheorghe Râncu împreună cu alți colegi din conducerea filialei și cu sprijinul Primăriei Câmpina, a organizat Consiliul Național al Societății de Științe Istorice din România. La acel eveniment au participat peste 40 de profesori de istorie din întreaga țară, fiind una din ocaziile în care a demonstrat calitățile sale de bun orator și organizator de activități cultural-științifice de înaltă ținută. A fost apreciat și la nivel național, în cadrul Conferinței Naționale a SȘIR organizată la Câmpina, în noiembrie 2011. În același an a fost ales membru în Biroul Executiv al respectivei societăți, îndeplinind această funcție pe parcursul a două mandate, până în anul 2019. Între 2016-2018 a fost coordonator în Comisia Națională a Societății de Științe Istorice din România, în colaborare cu facultățile de istorie din țară și cu Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, vizând propuneri pentru planurile-cadru la ciclul gimnazial și liceal și la elaborarea programei de Istorie pentru clasele a V-a și a VI-a.

Prin toată strădania domniei sale a reușit să facă legătura dintre mediul preuniversitar și cel universitar al profesorilor de istorie. Prezența sa în structura națională a Societății de Științe Istorice a fost o garanție de seriozitate, echilibru și devoțiune față de păstrarea statutului disciplinei Istorie în învățământul preuniversitar.

Încă o dovadă a pasiunii domniei sale pentru istorie a fost redactarea revistei Societății de Științe Istorice din Câmpina – „ANUAR”. Prin această publicație, domnul profesor împreună cu membrii societății făceau cunoscute cercetările lor. Valoarea acesteia a fost dată de munca temeinică a domnului profesor Râncu și a distinsei sale soții, doamna profesor Ema Râncu. Revista a fost apreciată la nivel național, fiind premiată în cadrul comunității științifice din România, cu premiul „Aurelian Iordănescu” al S.S.I.R. (2010), iar domnul profesor a primit din partea aceleiași instituții „Diploma de excelență (2011). Anul acesta revista a ajuns la numărul 10, iar cu un ultim efort, profesorul Gheorghe Râncu s-a concentrat asupra muncii editoriale, în ciuda cumplitei suferințe reușind să ducă la bun sfârșit apariția acestui număr în cele mai bune condiții. Rigoarea și lucrurile gândite și realizate „cu cap de neamț” l-au caracterizat până la sfârșitul vieții.

Calitățile sale manageriale, dar și arta relaționării l-au impus ca un bun „negociator al culturii de calitate”, prin atragerea sprijinului Primăriei, Consiliului Local, Bisericii și altor centre culturale din Municipiul Câmpina, dar și al agenților economici din zonă. A statornicit un parteneriat temeinic cu Societatea de Științe Istorice, Asociația „Cultul Eroilor”, Parohia „Sf. Nicolae” din Câmpina, Asociația Cultural-Științifică „Vasile Pogor” din Iași, Facultatea de Arte Vizuale și Design, Universitatea de Studii Europene din Republica Moldova.

Profesorul dr. Gheorghe Râncu a fost consilier județean în mandatul 2004-2008, fiind membru al Comisiei de învățământ, cultură, științe și culte. A fost ofițer în rezervă, membru al filialei Câmpina a Asociației Naționale „Cultul Eroilor”, participând la diverse acțiuni, ceremonii, manifestări culturale la nivelul municipiului.

Pentru înalta ținută intelectuală, activitatea managerială remarcabilă, responsabilitatea, înțelegerea, iubirea și devotamentul față de cei din jur și înaltul profil moral, domnul profesor a primit aprecieri, diplome, distincții, dintre care enumerăm doar câteva: Diploma „Gheorghe Lazăr”, clasa I din partea M.E.N., Emblema de merit „Partener pentru apărare” a Ministerului Apărării Naționale, Placheta omagială „Câmpina 500” din partea Primăriei Municipiului Câmpina, „Medalia pentru merite deosebite” a Asociației „Cultul Eroilor” din România etc.

Colegii, elevii, întreaga comunitate câmpineană își exprimă deosebitul regret pentru dispariția timpurie a unuia dintre cei mai buni profesori de istorie din învățământul preuniversitar, unul dintre cei mai activi și mai devotați membri ai Societății de Științe Istorice din România, care a trăit cu intensitate fiecare moment al vieții sale.

Dumnezeu să îl odihnească în pace pe cel care a fost profesorul, directorul, istoricul, dar în primul rând, Omul – Gheorghe Râncu, iar de de acolo de sus să ne însoțească în activitatea noastră viitoare.

Membrii S.Ș.I.R. – Filiala Câmpina